

НОВИ САД - 1894 - Умро је српски писац Војислав Илић, оснивач модерне српске лирике и творац веристичког израза у српској поезији. Његова лирика означила је раскид с романтичарском поезијом и обележена је мисаоним скептицизмом. Писао је елегичне, сетне песме у којима преовлађују мотиви прошлости и самоће ("Зимска идила", "Јесен", "Ја ништа више не верујем", "Тамара", "Исток"). Радио је као коректор Државне штампарије у Београду, писар министарства унутрашњих послова, учитељ у Турн Северину и дипломатски чиновник у Приштини и Солуну. Дела: два издања "Песама" објављена за живота и сабрана дела постхумно.

Догодило се на данашњи дан. Данас је четвртак, 21. јануар, 21. дан 2021. До краја године има 344 дана.

1793 - Француском краљу Лују XVI, којег је у септембру 1792. револуционарни Конвент свргао с престола, а затим због "велеиздаје" осудио на смрт, у Паризу је на гиљотини одрубљена глава. На престо је ступио 1774. а остао је на трону још три године по избијању Француске револуције.

1861 - Рођен је српски вајар Ђорђе Јовановић, члан Српске краљевске академије, професор и директор Уметничке школе у Београду. Архитектуру је студирао на Великој школи у Београду, а вајарство у Бечу, Минхену и Паризу. Израдио је бисте и медаље многих државника, војсковођа, научника и уметника и више јавних споменика: Косовским јунацима у Крушевцу, Милошу Обреновићу у Пожаревцу, Јосифу Панчићу и војводи Живојину Мишићу у Београду, Бранку Радичевићу у Сремским Карловцима.

1892 - Умро је енглески астроном и математичар Џон Кауч Адамс, професор Универзитета у Кембриџу, који је 1845, на основу неправилности у кретању Урана, први одредио путању и приближан положај до тада непознате планете Нептун. Откриће није благовремено објавио, па је слава за откриће Нептуна 1846. припала француском астроному Ирбену Жан Жозефу Леверјеу.

1905 - Рођен је француски модни креатор Кристијан Диор, један од највећих "модних

диктатора" у свету после Другог светског рата.

1919 - У Даблину је Конгрес партије "Шин фејн" усвојио резолуцију о независности Ирске. Велика Британија је игнорисала тај документ и дала Ирској статус доминиона 1921. а тек 1949. признала јој је самосталност, али без већег дела Алстера (Северна Ирска).

1924 - Умро је Владимир Иљич Лењин, вођа бољшевика и предводник Октобарске револуције у Русији 1917, први совјетски лидер и творац тог политичког система. Пореклом је из чиновничке ситно племићке породице. Определио се за револуционарну делатност након што је његов брат стрељан због терористичке активности. Дела: "Шта су 'пријатељи народа' и како се они боре против социјалдемократа?", "Развитак капитализма у Русији", "Задачи руских социјалдемократа", "Шта да се ради?", "Корак напред, два корака назад", "Две тактике социјалдемократије у демократској револуцији", "Аграрни програм руске социјалдемократске радничке партије", "Материјализам и емпириокритицизам", "Социјализам и рат" (с Григоријем Зиновјевом), "Империјализам као највиши стадијум капитализма", "Априлске тезе", "Држава и револуција", "Пролетерска револуција и ренегат Кауцки", "Дечја болест 'левичарства' у комунизму".

1928 - Умро је амерички војни инжењер Џорџ Вашингтон Геталс, који је довршио изградњу Панамског канала, први гувернер зоне Канала.

1933 - Умро је енглески писац ирског порекла Џорџ Огастас Мур, аутор реалистичких и натуралистичких романа. Дела: романи "Модерни љубавник", "Глумчева жена", "Естер Вотерс", "Аве", "Исповести младића", "Успомене из мртвог живота", "Салве", "Вале".

1936 - На престо Енглеске ступио је краљ Едвард VIII, дан после смрти његовог оца Џорџа V, али је на престолу остао само до децембра 1936. кад је принуђен да абдицира због женидбе са Американком Волис Симпсон.

1938 - Умро је француски филмски режисер Жорж Мелијес, пионир светског филма. Домишљат и технички образован, пренео је на филм позоришну поделу на чинове, сценографију, костимографију, начин глуме и маскирање. Пронашао је систем коришћења филмских трикова што му је омогућило да у студију (атељеу) снима филмове

фантастике. Снимио је око 500 филмова, укључујући "Пут на Месец", претечу свемирских филмских авантура. Умро је у крајњој беди, у време комерцијалног процвата филма. Остали филмови: "Сан астронома", "Пут у немогуће", "Гуливерова путовања", "Халуцинације барона Минхаузена", "Освајање Северног пола".

1948 - Умро је италијански композитор немачког порекла Ермано Волф-Ферари, обновитељ италијанске комичне опере, који је компоновао углавном према комедијама италијанског писца Карла Голдонија. Дела: опере "Четири грубијана", "Радознале жене", "Школа за очеве", "Сузанина тајна", кантате, инструменталне композиције.

1950 - Умро је енглески писац Ерик Артур Блер, познат као Џорџ Орвел. Најпознатији је по делима "1984" и "Животињска фарма" сатиричној застрашујућој визији тоталитарне будућности.

Друга дела: "Бурмански дани", "Нико и ништа у Паризу и Лондону" есеји "У киту", "Критички есеји", "Лов на слона", "Енглеска, ваша Енглеска", књига о Шпанском грађанском рату "Каталонији с љубављу".

1954 - САД су поринуле прву подморницу на атомски погон "Наутилус".

1957 - Умро је српски композитор, диригент и музички педагог Петар Крстић, који је претежно компоновао на основама српске народне музике. Завршио је Конзерваторијум у Бечу, био директор музичких школа "Станковић" и "Мокрањац" у Београду, капелник Народног позоришта, шеф музичког одељења Радио Београда, уредник "Музичког гласника". Дела: музика за комаде "Ајша", "Коштана", "Дорђолска посла", "Косовска трагедија", опера "Зулумћар", "Женидба Јанковић Стојана" (недовршена), оркестарски "Скерцо д-мол".

1959 - Умро је амерички филмски режисер и продуцент Сесил Блаунт де Мил, аутор вестерна, мелодрама, комедија и псеудоисторијских грандиозних филмова с десетинама хиљада статиста, често по библијским мотивима. Филмови: "Вирџинијанац", "Девојка за златног запада", "Кармен", "Мала Американка", "Не мењај свог мужа", "Десет заповести", "Тријумф", "Бурлаци са Волге", "Краљ краљева", "Чикаго", "Божанске девојке", "Динамит", "У знаку крста", "Клеопатра", "Авантуре Буфало Била", "Пацифик експрес",

"Самсон и Далила", "Највећа представа на свету".

1976 - Продаја западних листова, укључујући "Њујорк тајмс" и "Фајненшенел тајмс", први пут је дозвољена у Совјетском Савезу.

1986 - У источном Бејруту близу средишта хришћанске "Фаланге", партије председника Либана Амина Џемаила, исламски терористи су експлозијом аутомобила-бомбе убили 22 особе.

1997 - Канцелар Немачке Хелмут Кол и председник владе Чешке Вацлав Клаус потписали су декларацију о помирењу две суседне земаље, чиме је формално стављена тачка на историјске спорове, односно нацистичку окупацију Чехословачке у Другом светском рату и протеривање Немаца после завршетка рата.

1998 - На позив кубанског председника Фидела Кастра, папа Јован Павле II је почео петодневну посету тој карипској земљи, коју су светски медији оценили као историјску.

1999 - Раул Салинас де Гортари, брат бившег мексичког председника Карлоса Салинаса, осуђен је на 50 година затвора због организовања убиства политичког противника.

2006 - Умро је Ибрахим Ругова, лидер косметских Албанаца.

2009 - Израелска војска званично је саопштила да је повукла све своје војнике из појаса Газе. Израелска офанзива била је одговор на ракетирање југа те земље из области Газе.

Током тронедељне офанзиве Израела страдало је око 1.300 Палестинаца, приближно 4.000 кућа је потпуно разрушено, а више од 17.000 је оштећено.

2014 - У Бриселу је почела прва међувладина конференција између Србије и ЕУ, чиме је означен почетак приступних преговора на политичком нивоу.

2015 - Преминуо је Кемал Монтено, један од најпознатијих кантаутора и шансоњера бивше Југославије. Упамћен је по песмама: Лидија, Свирај ми о њој, Спавај цвијете мој, Сарајево љубави моја, Путовања, Заборави, Није хтјела, Далеко далеко, Стари, Душо моја, Синоћ под прозором њеним...

2015 - Делегација САД на највишем нивоу, после 35 година, започела је разговоре са кубанским званичницима у Хавани, с циљем обнављања дипломатских веза и нормализације односа.

(Танјуг)